

INNLEDNING MØBLER

TEKST → SOLVEIG TORSTEINSEN,
INTERIØRARKITEKT OG MØBELDESIGNER MNIL,
TORSTEINSEN DESIGN AS

← Nordia av Torsteinsen design for Helland Home. Møbler med universell design levert rett hjem. Innen 15 år vil det første gang være flere over 65 år enn under 19 år i Norge. Det gjør at stadig flere eldre bor hjemme lenger. Med nettbutikken Helland Home ønsker vi å bidra til en enklere hverdag i disse hjemmene. Det gjør vi ved å levere funksjonelle designmøbler som blant annet gjør det enklere å komme seg opp og frem.

Saga. Design Fredrik Torsteinsen MNIL.
Både høy og lav utgave har universell utforming.

Samfunnsoppdrag og kulturuttrykk

I løpet av de siste 50 år er det skjedd store endringer i den hjemlige møbelindustrien og for norske møbeldesignere. Etterkrigstidens møbelindustri brukte formgivere til å skape sårt tiltrengte forbruksprodukter tilpasset industrialiseringens nye vilkår. Designernes porteføljer utviklet seg parallelt med produsentenes voksende omsetning. Mange steder oppstod det tette bånd mellom formgivere og produsent. Samarbeidsmodellen kastet av seg en formidabel utvikling for møbelproduksjon som industri og en storhetstid for norsk og skandinavisk møbeldesign.

Et par generasjoner seinere ser situasjonen i Norge og verden nokså annerledes ut. Mangel på forbruksvarer er ingen reell drivkraft, mens storsamfunnets utvikling fortsatt danner bakteppet for et designfag i endring.

VEIEN HJEM

På 90-tallet snakket enkelte stemmer i designmiljøet høyt om en norsk møbelindustri som var blitt sidrumpet og uinteressert i design. Designerens suksess skulle måles i antall internasjonale kontrakter – for det var der ute det skjedde.

I dag er det ikke enten eller, hjemme eller ute. Den digitale plattformen kjenner ingen grenser. Datastyrte maskiner snakker samme språk, selv når ikke operatørene gjør det. På godt og ondt, er ikke designeren lenger like avhengig av tette bånd til produsent.

Heldigvis er norske designere igjen stolte av å jobbe med norske bedrifter og fremsnakke hjemlig industri. Utviklingen

har skjedd over et par tiår og i kjølvannet av suksessrike designere med portfolier som spenner fra det lokale til det globale. Miljøbølgen har samtidig skylt inn over landet, vokst i styrke, påvirket forbruksvaner og tankesett. I dette har vi troen på det norske – at lovverket sikrer arbeidsforhold og miljøvennlig industri. Vi føler oss rimelig sikre på at det som lages i Norge er litt grønnere og litt mer etisk enn importvarer.

Det er nå både legitimt og stas for designere å samarbeide med norske produsenter – som på sin side ser verdien av å profilere design. Samarbeidet er på nytt tuftet på gjensidig respekt for hverandres kompetanse og positiv felles forventning.

HVA TRENGER VI? SÅNN EGENTLIG?

Hver tid har sin estetikk. Likevel: Kan vi i dag velge å være mindre opptatt av det ytre og mer av innhold, kvalitet og etikk? Hva vi designer og for hvem, hvor og hvordan vi produserer er temaer som diskuteres flittig i norsk møbelmiljø.

Og det klassiske spørsmålet: Trenger vi flere stoler? Nja. Vi trenger nok andre stoler som er laget på andre måter. Vi vet, for eksempel, at befolkningen blir eldre og at eldre skal bo hjemme så lenge som mulig. Det følger at flere stoler skal tilpasses dette segmentet, til mennesker som ikke trenger loungemøbler, men stoler med riktig sittehøyde og gode armlener.

Ikke bare trenger vi møbler tilpasset endringer i demografi og levekår, vi trenger bærekraftige løsninger. FNs bærekraftsmål stiller krav som er innenfor påvirkningsmandatet til kvalitative

Når godt håndverk blir miljøarbeid. Glomma Industrier er Norges ledende industribedrift innen omtrekk/gjenbruk og reparerer alle kvalitetsmøbler. Møbler som vi reparer, blir minst like bra som originalen – noen ganger bedre.

designprosesser. Designmiljøet må bidra med økt trykk på innovasjon, ansvarlighet og bærekraft. La oss lytte til den nye generasjonen designere som har miljøtenkning i ryggraden.

Hundreårsprodukt er blitt et nytt begrep som sier noe om viljen til å tenke langsiktig, løfte fram produktlevetid og satse på kvalitet. Det formidler fremfor alt et ønske om å designe produkter med en kvalitet som kan overleve en selv, en vilje til å lage produkter som kan gå i arv.

Når møbler skal ha lenger levetid, blir gjenbruk et viktig fokusområde. Hva gjør vi med møbler som vi ikke har bruk for, men som fortsatt har bruksverdi? Flere firmaer gjør nå business på å tilby rehabilitering av brukte møbler som alternativ til nykjøp.

Det virker opplagt at møbelprodusenter i fremtiden vil tilby service på egne modeller som en del av forretningskonseptet sitt. Når møbler er designet etter prinsippene for sirkulær økonomi, kan de demonteres i sin helhet. Da er veien kort til utskifting og oppgradering. Produksjon og service kan bli to sider av samme næring.

Og på samme måte som folk flest har en blanding av arvestykker og nykjøpte møbler hjemme, ser vi starten på en tilsvarende trend i det offentlige rom, der gjenbruk og nytt blandes for å skape levende interiører, der historien får lov til å sette sine spor.

Samtidsdesign skapes her og nå, i skjæringspunktet mellom fortid og framtid, et bilde på vår tid. Design er både næring og visuell kunst, verdiskapning og kulturarv. Vi velger hva vi etterlater oss.